

สาขาที่ 6 สาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

ส่วนที่ 2 การประเมินตามหลักเกณฑ์ความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา 100 คะแนน

1. ความรู้ที่จำเป็นในสาขาที่คัดเลือก (20 คะแนน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ หน้าข้อความต่อไปนี้

- ..... 1. การคุ้มครองผู้บริโภค หมายถึง การดูแลเฉพาะเรื่องอาหารการกินแต่เพียงอย่างเดียว
- ..... 2. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีสรรพคุณดีเหมือนยา ช่วยรักษาโรคได้
- ..... 3. สารบอแรกซ์ หรือผงกรอบ อาจทำให้ไตวายและเป็นสารที่ห้ามใช้ในอาหาร
- ..... 4. พอร์มาลีน หรือ น้ำยาตองศพ ที่ลักลอบใช้ในอาหารทะเล ปลาหมึกกรอบ สไลนาง (ผ้าซีริว) เนื้อสัตว์สด ผักสด ทำให้ปวดท้องอย่างรุนแรง อาเจียน อุจจาระร่วง หมดสติ อาจรุนแรงถึงแก่ชีวิต
- ..... 5. เพื่อความปลอดภัย ก่อนปรุงหน่อไม้ปิ้ง ต้องต้มหน่อไม้ปิ้งในน้ำเดือด นาน 20 – 30 นาที
- ..... 6. อาหารที่บรรจุในกระป๋องที่ปิดสนิท อากาศและสิ่งสกปรกเข้าไม่ได้ ฉลากไม่มี อย. ก็ถือว่าปลอดภัย
- ..... 7. การดูแลความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อให้ผู้ บริโภคปลอดภัยจากสารปนเปื้อนและจุลินทรีย์ ที่ทำให้เกิดโรค ทั้งในอาหารสด อาหารปรุงจำหน่าย และอาหารแปรรูป
- ..... 8. อสม. และชุมชน สามารถเฝ้าระวังสถานที่ผลิตอาหารที่อยู่ในชุมชน จะช่วยให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากการบริโภคอาหารได้
- ..... 9. ยาชุด ยาลูกกลอน ยาแผนโบราณที่ไม่มีเลขทะเบียน ยาประดง ยาแก้กษัย กินแล้วหายปวด หายเมื่อย กินได้นอนหลับ หายจากอาการโรคเรื้อรังทันที อาจมีสเตียรอยด์ ที่เป็นอันตรายอาจถึงชีวิต
- ..... 10. ยาลูกกลอน ยาสมุนไพร ยาแผนโบราณที่มีการขายตรงถึงบ้าน โฆษณาปากต่อปาก และให้ทดลองรับประทานก่อน แล้วค่อยเก็บเงินที่หลัง ไม่น่าจะมีอันตรายเพราะยังไม่ได้จ่ายเงิน
- ..... 11. ยาจากร้านยา/คลินิก ที่บรรจุซอง ต้องมีชื่อยาระบุที่ซองยา เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ยา รวมทั้งกรณีที่มีการแพ้ ได้ทราบชื่อยา และลดโอกาสได้รับยาที่ไม่เหมาะสม เช่น ได้รับยาสเตียรอยด์โดยไม่จำเป็น
- ..... 12. การกินยาปฏิชีวนะ ต้องกินยาตามที่แพทย์สั่งให้ครบมื้อ ครบจำนวนที่กำหนด ไม่ควรหยุดยาเองเพราะจะทำให้เกิดการดื้อยา หรืออาจถึงขั้นติดเชื้อแทรกซ้อนได้
- ..... 13. ร้านชำในหมู่บ้าน ไม่มีใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน อนุญาตให้ขายยาอันตรายได้ เพราะชื่อขายในวงแคบๆ
- ..... 14. สถานีวิทยุชุมชนสามารถออกอากาศโฆษณา ยา อาหาร และเครื่องมือแพทย์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต
- ..... 15. อย. อนุญาตให้เต็ยงนวดไฟฟ้า และเก้าอี้นวดไฟฟ้า สามารถแสดงสรรพคุณได้เพียง “ช่วยการไหลเวียนโลหิต และผ่อนคลายกล้ามเนื้อเท่านั้น”
- ..... 16. เครื่องสำอางที่อ้างสรรพคุณแก้สิว แก้มฝ้า ทำให้หน้าขาว หน้าแดง โฆษณารับรองเห็นผล หายเร็วทันใจ มักลักลอบใส่สารปรอท ทำให้ทางเดินปัสสาวะอักเสบ ไตอักเสบ
- ..... 17. เครื่องสำอางหน้าขาว หน้าแดง ที่ลักลอบใส่กรดวิตามินเอ (กรดเรตินอิก หรือ เททตรีโนอิน) ที่ใช้ทาผิวหน้า อาจทำให้ทารกในครรภ์พิการได้
- ..... 18. ผีเสื้อลำธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ช่วยปกป้องผิวจากมะเร็งผิวหนัง

- ..... 19. การร้องเรียนเมื่อได้รับผลกระทบ หรือ อันตราย จากการใช้ยา อาหาร เครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอาง จะช่วยให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น และสามารถดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนได้
- ..... 20. สายด่วน 1669 เป็นสายด่วน อย. ที่ให้ข้อมูลความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ เป็นช่องทาง ร้องเรียนอีกช่องทางหนึ่ง

คำชี้แจง การประเมินตามเกณฑ์ต่อไปนี้ ดำเนินการด้วยการสัมภาษณ์ อสม.ผู้เข้ารับการคัดเลือก และผู้ที่เกี่ยวข้อง สังเกตข้อมูลที่บันทึกไว้ หรือสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติ

2. ความสามารถของ อสม. ในการถ่ายทอดความรู้ และการสร้างความตระหนักในปัญหาด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

2.1 การสร้างความตระหนักในปัญหาของชุมชน

- 2.1.1 ปัญหาของชุมชนด้านการบริโภค คือ (ระบุ)
- 2.1.2 การสร้างความตระหนักในปัญหาให้สมาชิกชุมชนทราบ ทำหรือไม่ ทำอย่างไร (ระบุ)
- 2.1.3 สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือไม่ ให้ระบุกระบวนการ และหลักฐาน เช่น รายงานประชุม แผนงาน โครงการ (ถ้ามี)
- 2.1.4 มีการบรรจุเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ องค์การภายนอก (ระบุ)

2.2 การถ่ายทอดความรู้

- 2.2.1 มีแผน/ปฏิทินการถ่ายทอดความรู้ มี ไม่มี
- 2.2.2 เนื้อหาในการถ่ายทอด
- ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของผลิตภัณฑ์ มี ไม่มี
  - การเลือกซื้อ เลือกบริโภค มี ไม่มี
  - ลักษณะของการโฆษณาที่โอ้อวด เป็นเท็จ มี ไม่มี
  - สิทธิผู้บริโภคและการรักษาสิทธิของตนเอง มี ไม่มี
  - การมีส่วนร่วมในงานคุ้มครองผู้บริโภค มี ไม่มี
- 2.2.3 ช่องทาง/วิธีในการถ่ายทอดความรู้ (กาเฉพาะที่ใช้)
- เวทีประชุม / ประชาคม ใช้ ..... ครั้ง/เดือน
  - การบอกกล่าวรายบุคคล / รายกลุ่ม ใช้ ..... ครั้ง/เดือน
  - ผ่านสื่อ เช่น เสียงตามสาย วิทยุชุมชน ใช้ ..... ครั้ง/เดือน
  - แจกเอกสาร หรือติดป้ายโปสเตอร์ ใช้ ..... ครั้ง/เดือน
  - จัด / ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ใช้ ..... ครั้ง/เดือน

2.2.4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน

- การสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการถ่ายทอด มี ระบุ.....
- มีแฟ้มข้อมูล / บทความที่จัดเตรียม มี ให้แสดงเอกสาร
- มีการบรรจุในผังรายการของวิทยุชุมชน / สื่ออื่น มี ไม่มี
- มีการพัฒนาทีมงานในการถ่ายทอดความรู้ มี ไม่มี
- มีการประเมินผลด้านการถ่ายทอด/สื่อ มี ให้แสดงเอกสาร

3. การปฏิบัติตัวของ อสม. ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพในชุมชน (20 คะแนน)

3.1 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมประชุมอบรม การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

3.2 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริโภคอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

3.3 ความตระหนักในสิทธิและการปกป้องสิทธิผู้บริโภค

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

3.4 การสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อประเมินและวางแผนการดำเนินการ

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

3.5 การให้ความสำคัญกับครอบครัวในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น การให้ความรู้ การร่วมกันทำกิจกรรม เป็นต้น

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4. กิจกรรมของ อสม. เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

4.1 การบริหารงาน

4.1.1 การพัฒนาทีมงานในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

ไม่มี มี ให้ระบุโครงสร้างและการแบ่งหน้าที่.....

4.1.2 มีแผนงาน / โครงการที่ชัดเจน

ไม่มี มี ให้แสดงหลักฐาน.....

4.1.3 มีการจัดหาทุนมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม เช่น จาก อบต. สสส. เป็นต้น

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.1.4 มีการประเมินผลการดำเนินงาน

ไม่มี มี ให้แสดงหลักฐาน.....

4.2 กิจกรรมในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

4.2.1 มีการเฝ้าระวังด้วยการตรวจสอบรถเร่ / แผงลอย / ตลาดสด / ตลาดนัด / ร้านชำ

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.2 ตรวจสอบให้คำแนะนำสถานที่ผลิต / จำหน่าย ผลิตภัณฑ์ยา อาหาร เครื่องสำอาง

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.3 มีการใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น ในการตรวจสอบอาหาร เครื่องสำอาง

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.4 มีการเฝ้าระวังการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางสื่อในพื้นที่

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.5 ส่งเสริมเครือข่ายการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพในพื้นที่

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.6 จัด / ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.7 ส่งเสริมการรักษาสิทธิผู้บริโภค โดยมีกิจกรรมรับเรื่องร้องเรียน

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.8 มีการกำหนดมาตรการสังคมเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.9 มีการพัฒนานวัตกรรมกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

ไม่มี มี ให้ระบุ.....

4.2.10 อื่น ๆ ระบุ .....

5. ผลสำเร็จและความภาคภูมิใจในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (20 คะแนน)

5.1 ผลงานเชิงประจักษ์ เช่น การแก้ปัญหาในชุมชน การเฝ้าระวัง เป็นต้น

ไม่มี มี ให้ระบุและแสดงหลักฐาน.....

5.2 นวัตกรรมในการดำเนินงาน

ไม่มี มี ให้ระบุและแสดงหลักฐาน.....

5.3 การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ไม่มี มี ให้ระบุและแสดงหลักฐาน.....

5.4 อื่น ๆ ระบุ .....

*****